Hans Andersen Schuster

En historie fra Helgenæs på Mols; men ikke en molbo historie.

Om eftergørelse af landets mønt, retsag, dom og delvis benådning i 1864.

-

Om æresoprejsning i 1876.

Aksel Koplev november 2026

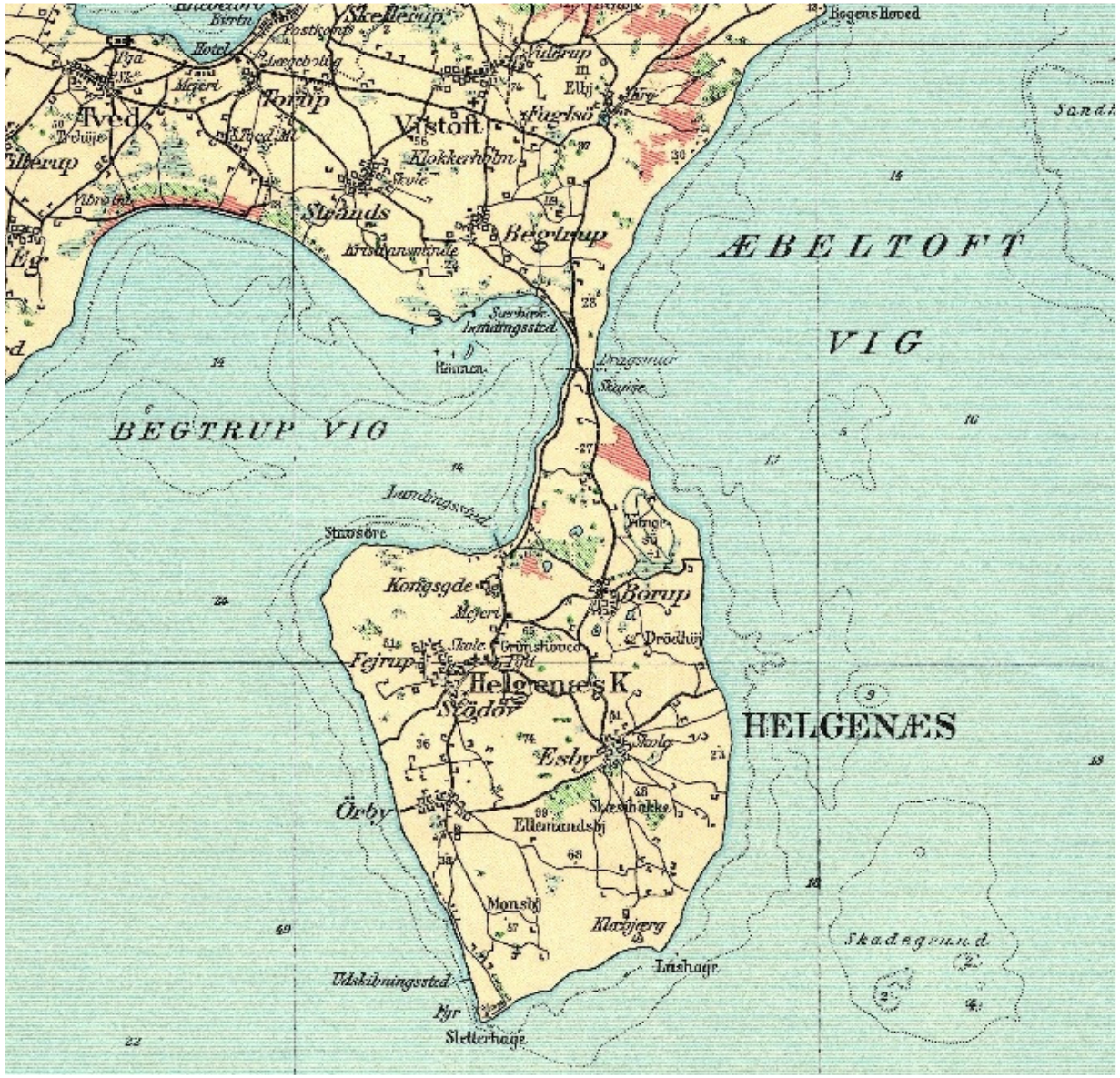

Bogens Hoved
Skellerup
Vidrup
Elbj
Fuglsö
Tved
Torup
Vistoft
Klokkerholm
Skole
Strands
Begtrup
Kristiansminde
Landingssted
Rännen
Dragsmur
Skuise
ÆBELTOFT
VIG
BEGTRUP VIG
Landingssted
Stavsöre
Kongsgde
Mejeri
Borup
Drödhöj
Fejrup
Skole
Grimshoved
Helgenæs K
Stödov
Esby
Skole
HELGENÆS
Örby
Ellemandsbj
Skæsmakke
Monsbj
Klæbjærg
Lushage
Udskibningssted
Fyr
Sletterhage
Skadegrund

Hans Andersen Schuster

Hans Andersen Schuster er min kone Annes tipoldefar på mødrenes side.

Hans Andersen Schuster var smed på i Stødov på Helgenæs. Han blev født 3. august 1843 som søn af Anders Rasmussen Schuster (1801 – 1867) og Marie Kirstine Hansdatter (1818 – 1874). Anders var også smed.

Arkivsøgning

Ved søgning på Hans Andersen Schuster i Danskernes Historie Online. Får man dette frem:

1 søgeresultater fundet for "Hans Andersen Schuster"

Høiesteretstidende 1864

https://slaegtsbibliotek.dk/918048.pdf

…Advocat Brock contra **Hans Andersen Schuster** (Defensor Salicath), der tiltales 43eef9a62abb8**b** Eftergjørelse af Landets Mont.……af Tiltalte **Hans Andersen**“. 0E1DDFE761**F**44**F** 3…

Højesteretstidende for 1864

Højesteretsdommen indeholder et kort resumé af sagen han er dømt for og dommen på 6 års forbedringshus arbejde; men meget af baggrunden mangler.

Jeg har fået hjælp af fra Forummet på Danske Slægtsforskeres hjemmeside til at finde materiale.

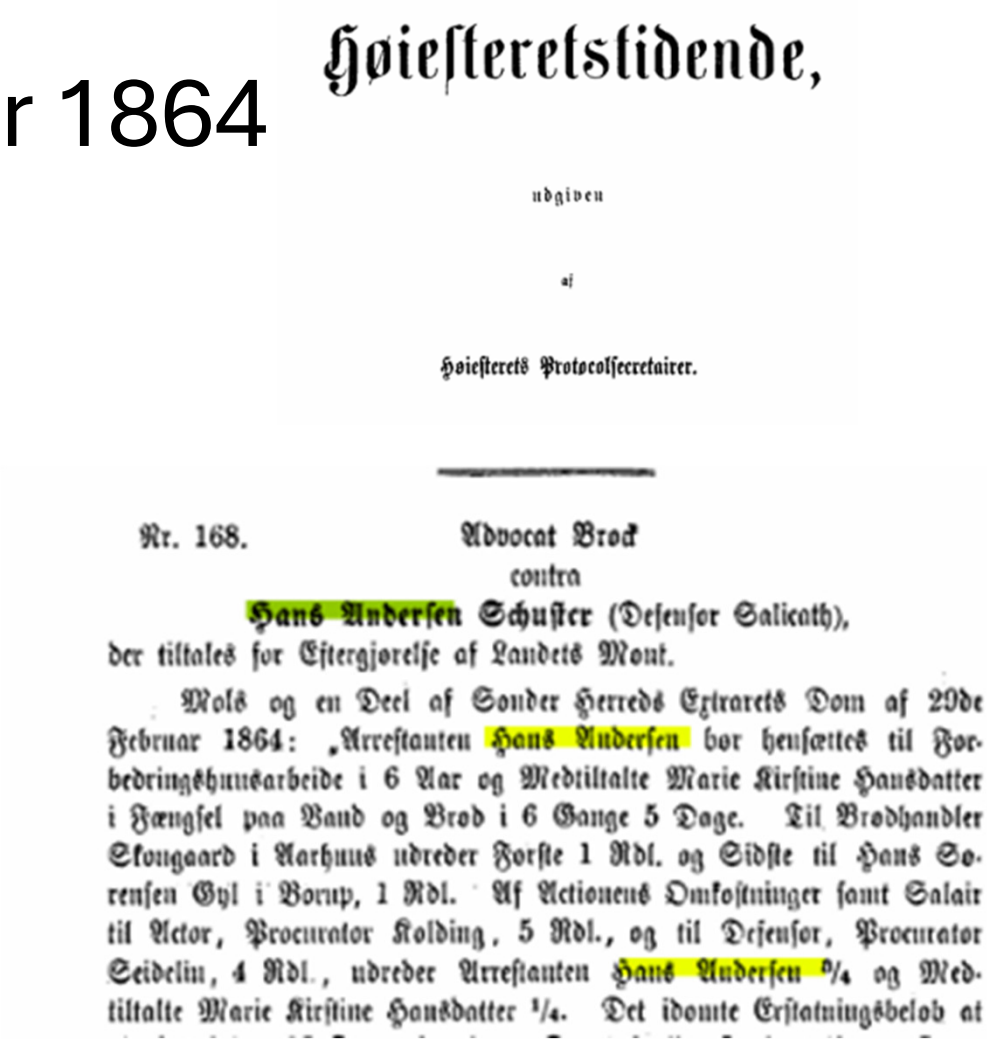

Høiesteretstidende,

udgiven

af

Høiesterets Protocolsecretairer.

Nr. 168. Advocat Brock
contra
Hans Andersen Schuster (Defensor Salicath),
der tiltales for Efterjørelse af Landets Mont.

Mols og en Deel af Sonder Herreds Extrarets Dom af 29de Februar 1864: „Arrestanten Hans Andersen bør henfættes til Forbedringshusarbeide i 6 Aar og Medtiltalte Marie Kirstine Hansdatter i Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage. Til Brødhandler Skougaard i Aarhuus udreder Første 1 Rdl. og Sidste til Hans Sørensen Gyl i Borup, 1 Rdl. Af Actionens Omkostninger samt Salair til Actor, Procurator Kolding, 5 Rdl., og til Defensor, Procurator Seidelin, 4 Rdl., udreder Arrestanten Hans Andersen 3/4 og Medtiltalte Marie Kirstine Hansdatter 1/4. Det idømte Erstatningsbeløb at

Eftergørelse af landets mønt

Nogle dage før jul 1863 begår Hans sit livs fejltagelse: Han fremstiller 8 falske 1 rigsdaler mønter.

Hans laver to støbeforme hos naboen Gårdmand Niels Nielsen Rønde. I dem laver han så i alt 8 stk. én rigsdaler mønter af en legering af bly og zink.

Han støber ikke præget, det laver han ved at presse en rigtig mønt mod de støbte Blanketter.

Retssagen

Der falske mønter bliver hurtigt afslørede og sagen kommer for retten i Ebeltoft.

Den følgende beretning bygger på forhøret ved retten.

Sognepræst La. Cour og hans kone

Vridsløselille

Hans ankommer til Vridsløselille 18. august 1864 og løslades 18. april 1865

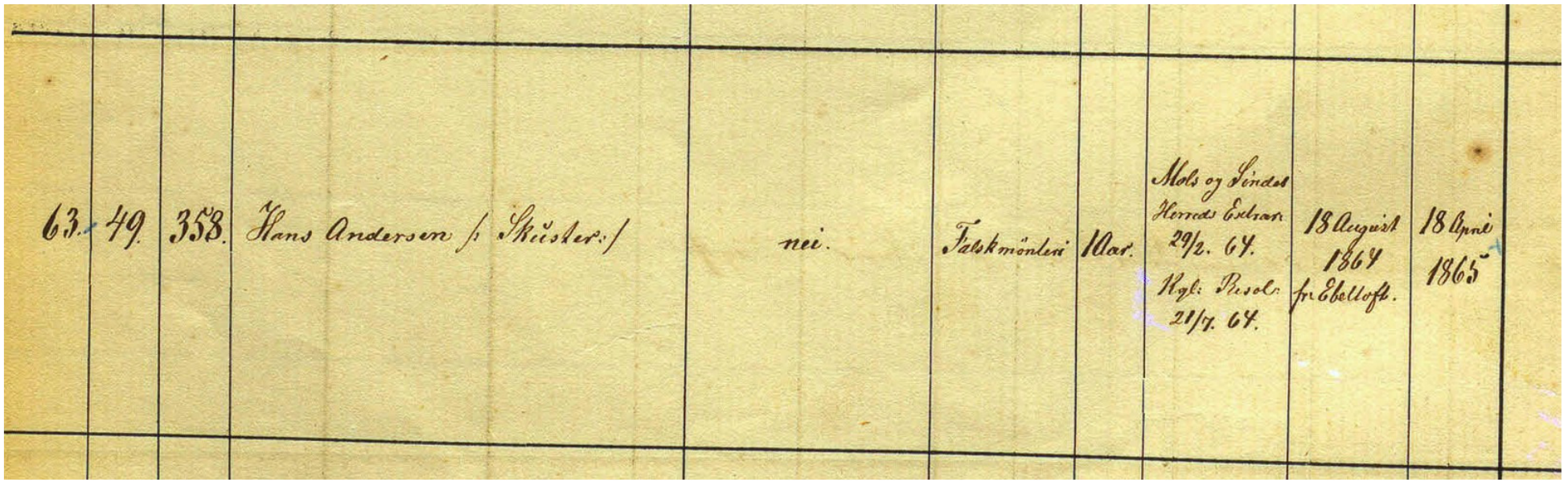

63.	49.	358.	Hans Andersen f. Skiister:		nei.	Falskmønteri	10 Aar.	Mols og Sønder Herreds Extraret 29/2. 64. Kgl: Resol: 21/7. 64.	18 August 1864 fra Ebeltoft.	18 April 1865

Strafnedsættelse

Hans søger om strafnedsættelse af den hårde dom.

Den får han 4 juli 1864

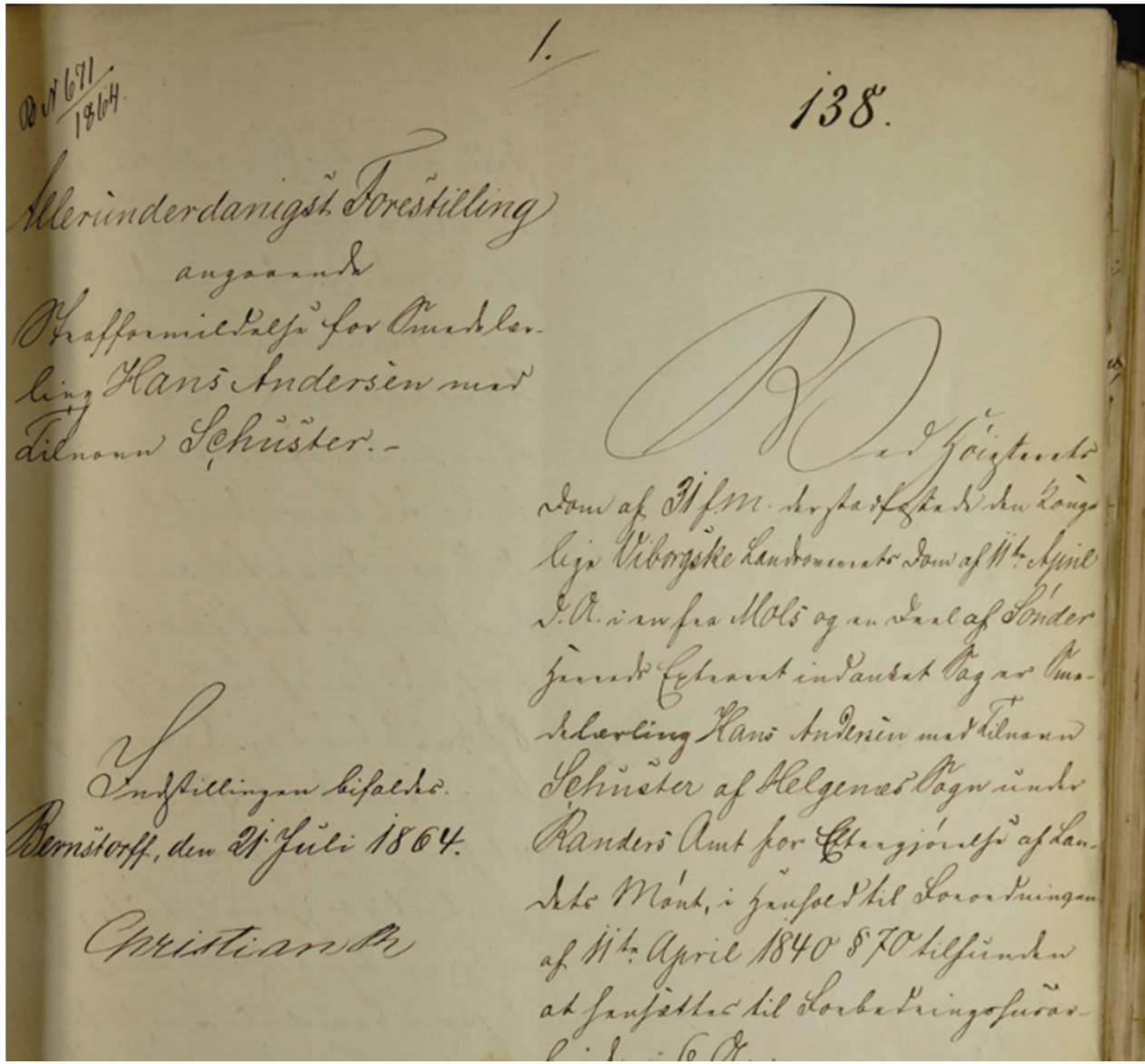

1.

B N 671/1864

138.

Allerunderdanigst Forestilling
angaaende
Strafformildelse for Smedelærling Hans Andersen med Tilnavn Schuster.-

Indstillingen bifaldes.
Bernstorff, den 21 Juli 1864.
Christian R.

Ved Høiesterets Dom af 31 f.M. der stadfæstede den Kongelige Viborgske Landsoverrets Dom af 11te April d.A. i en fra Mols og en Deel af Sønder Herreds Extraret indanket Sag er Smedelærling Hans Andersen med Tilnavn Schuster af Helgenæs Sogn under Randers Amt for Eftergjørelse af Landets Mønt, i henhold til Forordningen af 11te April 1840 § 70 tilfunden at henhættes til Forbedringshusarbeide i 6 A.

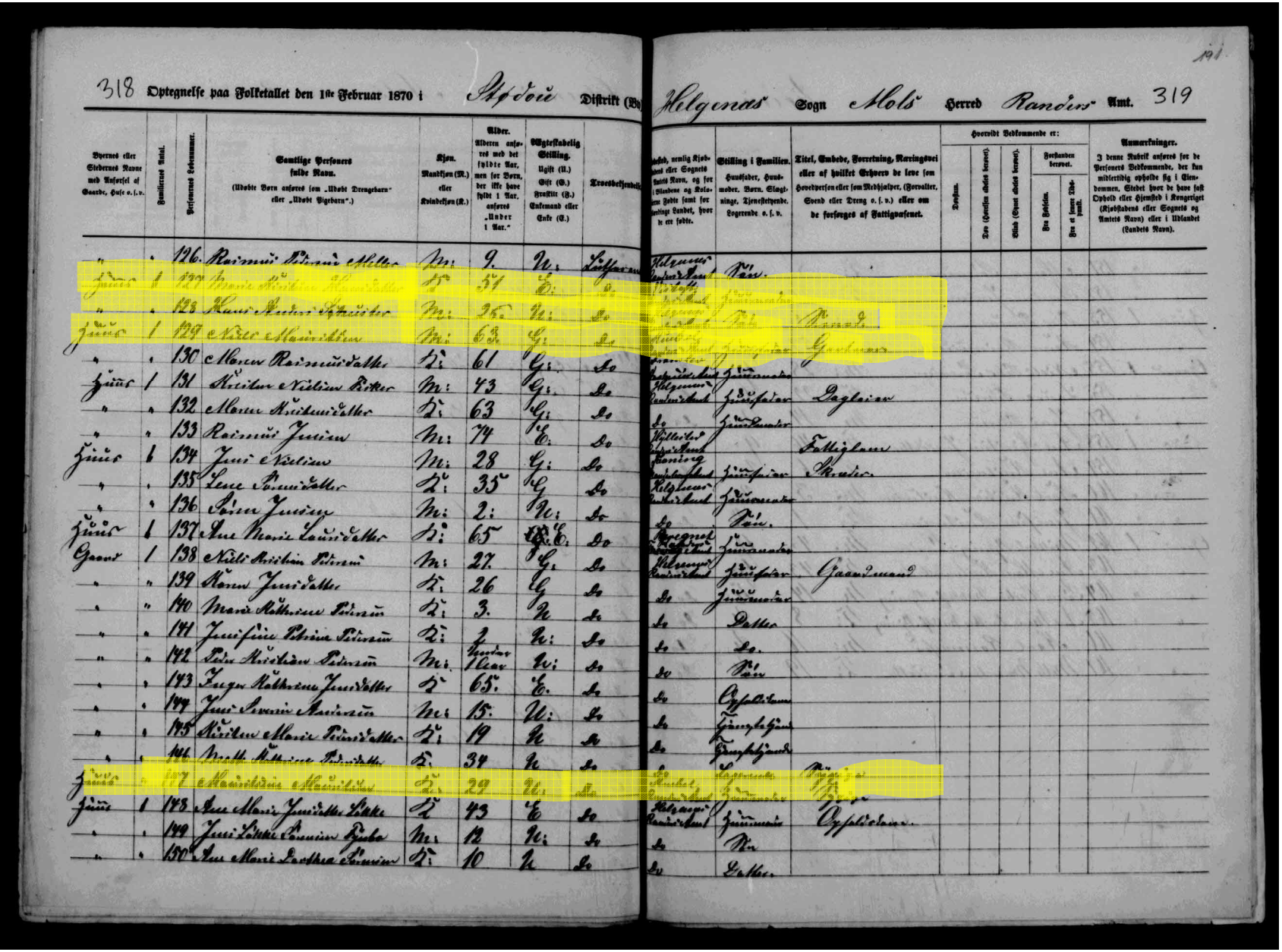

318 Optegnelse paa Folketallet den 1ste Februar 1870 i Stødou Distrikt (By) Helgenæs Sogn Mols Herred Randers Amt. 319

Byernes eller Stedernes Navne med Anførsel af Gaarde, Huse o. s. v.	Familiernes Antal.	Personernes Løbenummer.	Samtlige Personers fulde Navn. (Udøbte Børn anføres som „Udøbt Drengebarn" eller „Udøbt Pigebarn".)	Kjøn. Mandkjøn (M.) eller Kvindekjøn (K.)	Alder. Alderen anføres med det fyldte Aar, men for Børn, der ikke have fyldt 1 Aar, anføres „Under 1 Aar."	Ægteskabelig Stilling. Ugift (U.) Gift (G.) Fraskilt (F.) Enkemand eller Enke (E.)	Troesbekjendelse.	Fødested, nemlig Kjøbstadens eller Sognets Amtets Navn, og for i Udlandene og Kolonierne Fødte samt for Fødelandet, hvor de ere fødte.	Stilling i Familien. Husfader, Husmoder, Børn, Slægtninge, Tjenestetyende, Logerende o. s. v.	Titel, Embede, Forretning, Næringsvei eller af hvilket Erhverv de leve som Hovedperson eller som Medhjælper, (Forvalter, Svend eller Dreng o. s. v.) eller om de forsørges af Fattigvæsenet.	Hvorvidt Vedkommende er: Døvstum.	Døv (Hørelsen aldeles berøvet).	Blind (Synet aldeles berøvet).	Forstanden berøvet. Fra Fødselen.	Forstanden berøvet. Fra et senere Tidspunkt.	Anmærkninger. I denne Rubrik anføres for de Personers Vedkommende, der kun midlertidig opholde sig i Eiendommen, Stedet hvor de have fast Ophold eller Hjemsted i Kongeriget (Kjøbstadens eller Sognets og Amtets Navn) eller i Udlandet (Landets Navn).
"	"	126.	Raimui Pederæn Meller	M:	9.	U:	Lutheran	Helgenæs Randers Amt	Søn.							
Huus	1	127	Marie Kristine Hansdatter	K:	51	E:	do	Helgenæs Randers Amt	Husmoder							
"	"	128	Hans Anders Schuster	M:	25.	U:	do	Helgenæs Randers Amt	Søn	Svend.						
Huus	1	129	Niels Mauritsen	M:	63.	G:	do	Hundeb. Randers Amt	Husfader	Gaardmand						
"	"	130	Maren Raimuidatter	K:	61	G:	do	Frankerup Randers Amt	Husmoder							
Huus	1	131	Kristen Nielsen Fiskes	M:	43	G:	do	Helgenæs Randers Amt	Husfader	Daglejer						
"	"	132	Maren Kristendatter	K:	63	G:	do	do	Husmoder							
"	"	133	Raimui Jensen	M:	74	E:	do	Hylleiter Randers Amt		Fattiglem						
Huus	1	134	Jens Nielsen	M:	28	G:	do	Franing Randers Amt	Husfader	Skræder.						
"	"	135	Lene Sørendatter	K:	35	G	do	Helgenæs Randers Amt	Husmoder							
"	"	136	Søren Jensen	M:	2:	U:	do	do	Søn.							
Huus	1	137	Ane Marie Lauridatter	K:	65	E:	do	Bregnet Randers Amt	Husmoder							
Gaard	1	138	Niels Kristian Pederæn	M:	27.	G:	do	Helgenæs Randers Amt	Husfader	Gaardmand						
"	"	139	Karen Jensdatter	K:	26	G	do	do	Husmoder							
"	"	140	Marie Katherine Pederæn	K:	3.	U	do	do	Datter							
"	"	141	Jensine Petrine Pederæn	K:	2	U:	do	do	do.							
"	"	142	Peder Kristian Pederæn	M:	Under 1 Aar	U:	do	do	Søn							
"	"	143	Inger Katherine Jensdatter	K:	65.	E.	do	do	Opfoldskone							
"	"	144	Jens Severin Andersen	M:	15.	U:	do	do	Tjenestetyende							
"	"	145	Kristen Marie Pederdatter	K:	19	U	do	do	Tjenestetyende							
"	"	146	Mette Katherine Pederdatter	K:	34	U	do	do	Logerende	Sjælper						
Huus	"	147	Mauritsine Mauritsen	K:	29	U:	do	Randers Randers Amt	Husmoder	Sjælper						
Huus	1	148	Ane Marie Jensdatter Lykke	K:	43	E	do	Helgenæs Randers Amt	Husmoder	Opfoldskone.						
"	"	149	Jens Lykke Sørensen Tyuba	M:	12	U:	do	do	Søn							
"	"	150	Ane Marie Dorthea Sørensen	K:	10	U	do	do	Datter.							

Folketælling en 1870 for Helgenæs Sogn

Stemmeret til folketinget

Fra grundloven i 1861 udgaven:
§ 30. Valgret til Folkethinget har enhver uberygtet Mand, som har Indfødsret, naar han har fyldt sit 30te Aar, medmindre han:

a) uden at have egen Huusstand staaer i privat Tjenesteforhold;
b) nyder eller har nydt Understøttelse af Fattigvæsenet, som ikke er enten eftergiven eller tilbagebetalt;
c) er ude af Raadigheden over Sit Bo;
d) ikke har havt fast Bopæl i eet Aar i den Valgkreds eller den Stad, hvori han opholder sig paa den Tid, Valget foregaaer.

Her fra Salldata.dk

fruentimmere,
folkehold
fattige
fremmede
fallenter
fjolser
forbrydere.

Æresoprejsning

For at kunne komme til at stemme ansøger han 22. marts 1876 om æresoprejsning.

Ansøgningen, der er stilet til Kongen, er forfattet af hans sagfører, men underskrevet af Hans.

Med udtagelser fra herredsfogeden i Ebeltoft, sendes den via amtet til Justitsministeriet

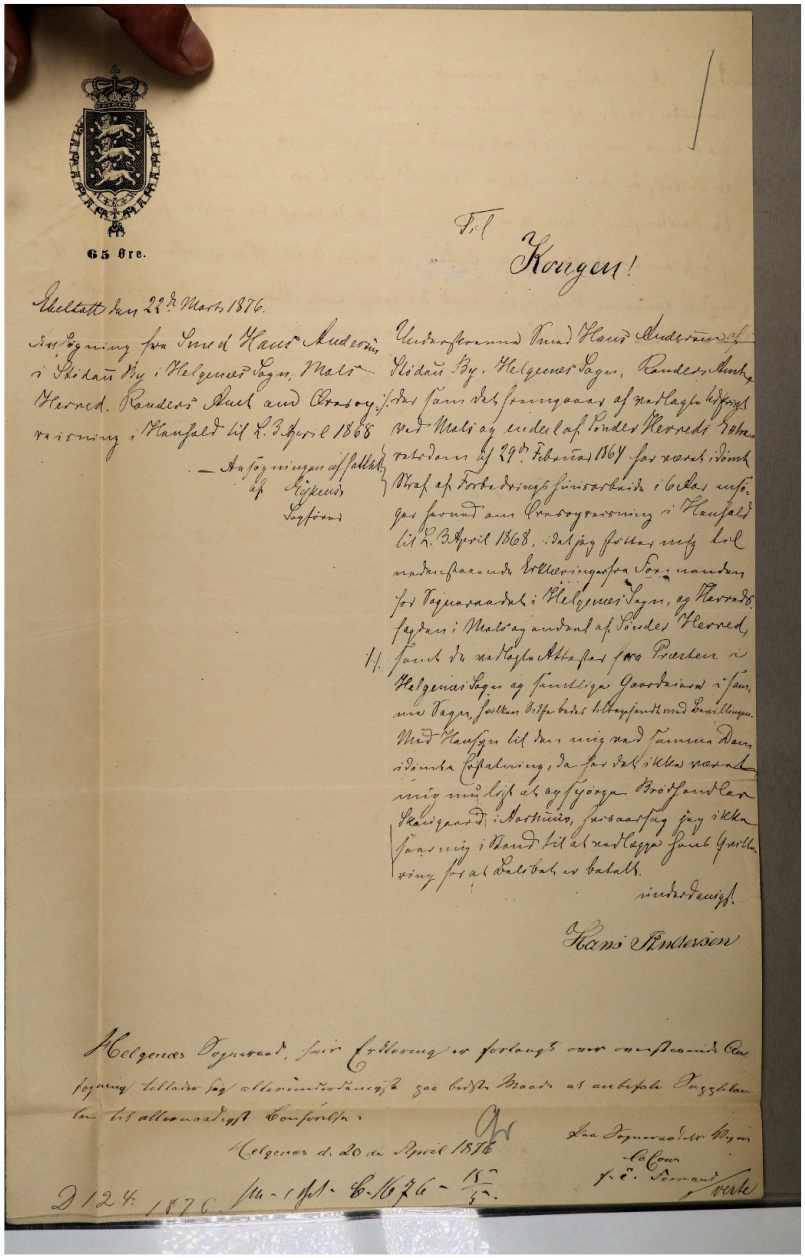

Voldssagen

Fredag den 17. marts tager Hans til Ørby kro. Han får en del at drikke og kommer i klammeri med gårdejer R. Pedersen også fra Stødov.

På hjemvejen omkring klokken 11 aften. Kommer det til slagsmål.

Den 22. marts anlægger Pedersen sag an mod Hans ved herredsretten i Ebeltoft for vold.

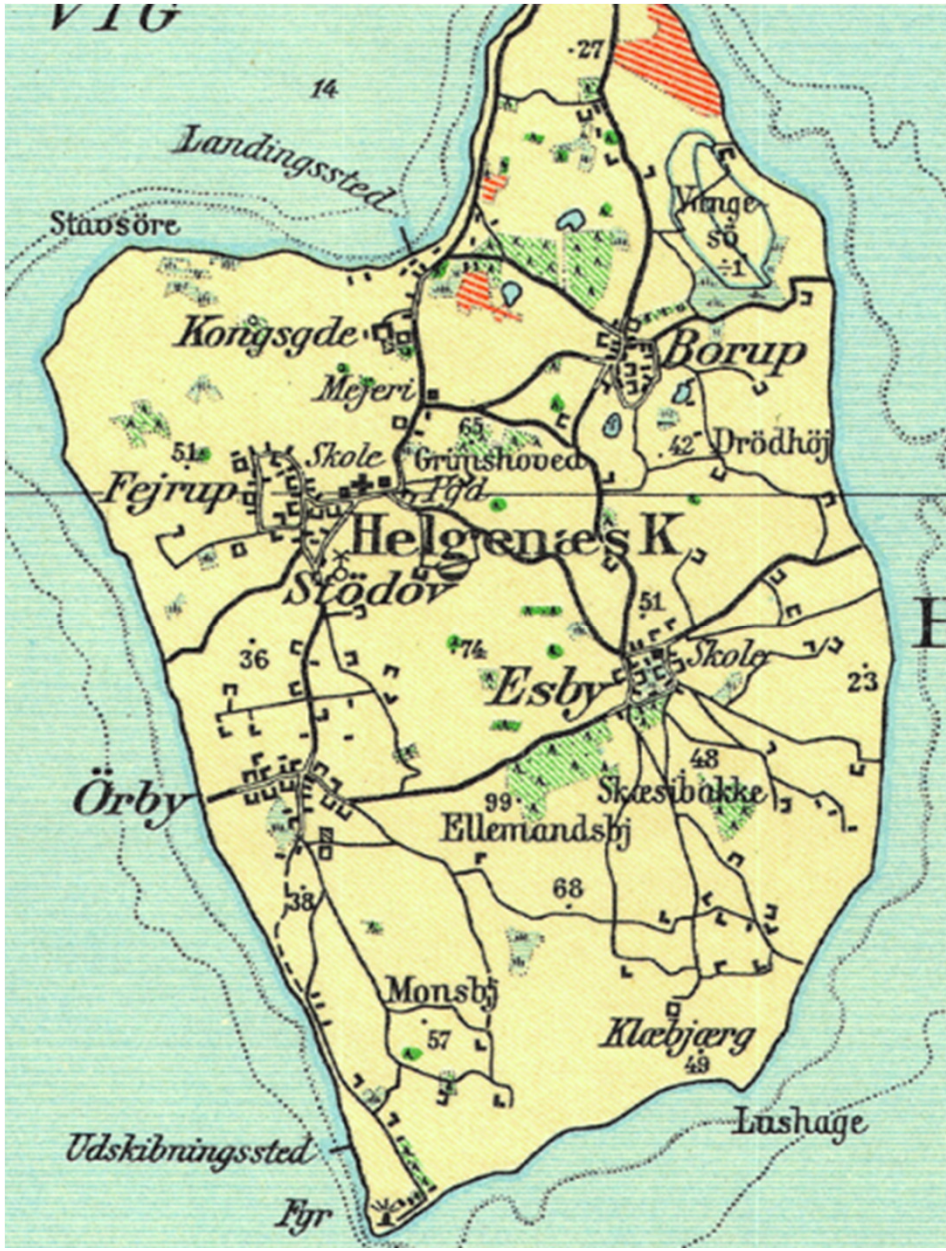

Fra Mols arkivet

Til Amtets behagelige Bestemmelse tillader jeg mig ærbødigst at fremsende Udskrift af optaget Forhør i Anledning af optaget Mistanke imod Husmand Martin Olsen af Ørby for falsk Forklaring for Retten.

Sagens Bilag medfølge haslagt.

Herredskontoret i Øbeltoft d. 2den November 1876.

Lange.

Amtet

Amtet er bindeleddet mellem Herred og justitsministeriet.

Mens Herredsfoged Lange anbefaler at Hans får æresoprejsning, så er amtmand Rosenørn imod.

Amtmand Mathias Hans Rosenørn

Afslag 14. dec. 1876

Justitsminister
Johannes Nellemand

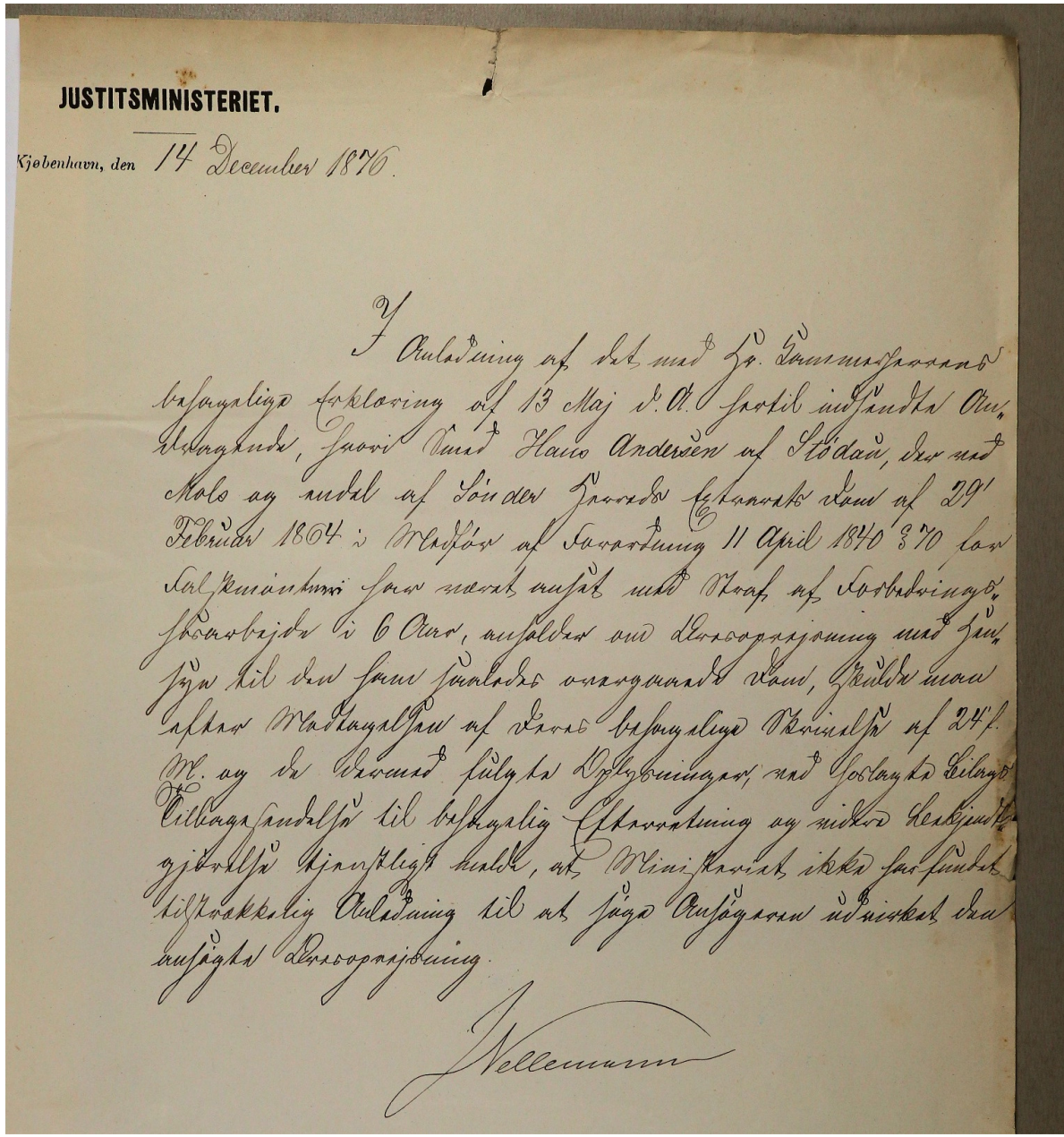

JUSTITSMINISTERIET.

Kjøbenhavn, den 14 December 1876.

I Anledning af det med Hr. Kammerherrens behagelige Erklæring af 13 Maj d. A. hertil indsendte Andragende, hvori Smed Hans Andersen af Stödau, der ved Mols og endel af Sönder Herreds Extrarets Dom af 29 Februar 1864 i Medfør af Forordning 11 April 1840 § 70 for Falskmönterei har været anset med Straf af Forbedringshusarbejde i 6 Aar, anholder om Dresoprejsning med Hensyn til den ham saaledes overgaaede Dom, skulde man efter Modtagelsen af deres behagelige Skrivelse af 24 f. M. og de dermed fulgte Oplysninger, ved hoslagte Bilags Tilbagesendelse til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjørelse tjenstligt melde, at Ministeriet ikke har fundet tilstrækkelig Anledning til at søge Ansøgeren udvirket den ansøgte Dresoprejsning.

J. Nellemann

Efterskrift

Fra demokraten Aarhus 1. april 1895

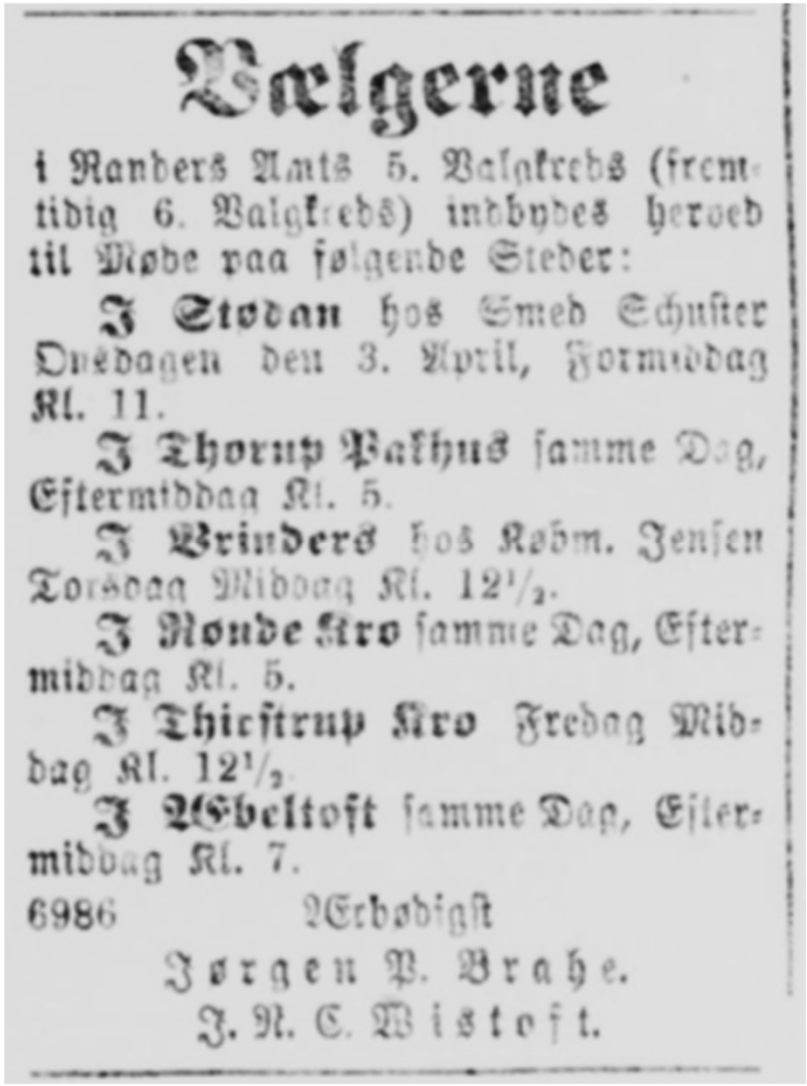

Vælgerne

i Randers Amts 5. Valgkreds (fremtidig 6. Valgkreds) indbydes herved til Møde paa følgende Steder:

I Stodan hos Smed Schuster Onsdagen den 3. April, Formiddag Kl. 11.

I Thorup Pakhus samme Dag, Eftermiddag Kl. 5.

I Vrinders hos Købm. Jensen Torsdag Middag Kl. 12½.

I Runde Kro samme Dag, Eftermiddag Kl. 5.

I Thiefstrup Kro Fredag Middag Kl. 12½.

I Vibeltoft samme Dag, Eftermiddag Kl. 7.

6986 Ærbødigst

Jørgen P. Brahe.

J. N. C. Wistoft.

Lægdsrullen for Martinus Olsen

